

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády
Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
8. ročník, školský rok 2015/16
Testové úlohy pre kategóriu D (8. ročník ZŠ a 3. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Tri diktatúry v medzivojnovnej Európe – v Nemecku, Taliansku a Sovietskom zväze - viedli agresívnu zahraničnú politiku s cieľom ovládnuť iné územia i celé krajiny. V druhej polovici 30. rokov minulého storočia až do roku 1940 došlo kvôli tomu k významným zmenám na mape. Uvedené krajiny prirad'te k diktatúre, ktorá ich obsadila. Niektoré krajiny sa môžu uviesť aj viackrát, ak je to potrebné.

Poľsko, Albánsko, Dánsko, Besarábia, Etiópia

2.* K vypuknutiu druhej svetovej vojny viedla aj politika ustupovania požiadavkám Nemecka.

- a) Ako sa nazýva táto politika cudzím slovom?
- b) Ktoré dve západné mocnosti túto politiku uplatňovali?
- c) Uved'te priezvisko jedného z hlavných zástancov tejto politiky, ktorého iniciály boli A.N.CH.

3.* *"Nemôžem vám sľúbiť nič viac ako krv, drinu, pot a slzy,"* vyhlásil 13. mája 1940 vo svojom prejave pred parlamentom muž na fotografii po tom, čo sa stal premiérom.

- a) Ako sa tento muž volá?
- b) Premiérom ktorej krajiny sa stal?

4.* Druhá svetová vojna má jeden začiatok ale dva konce. Uved'te dátumy týchto udalostí.

5.* Na fotografiách sú vodcovia štátov tvoriacich spojenectvo počas druhej svetovej vojny, ktoré nazvali podľa hlavných miest ich štátov.

A

B

C

- a) Ako sa toto spojenectvo nazývalo?
- b) Uved'te mená (priezviská) vodcov štátov na fotografiách.
- c) Ktorý/í z nich prežil/i 2. svetovú vojnu?

6.* Usporiadajte v chronologickom poradí, ako nasledovali po sebe uvedené operácie druhej svetovej vojny počas rokov 1939 – 40. Ktorá z operácií do zoznamu nepatrí a prečo?

útok na Fínsko, bitka o Britániu, útok na Poľsko, obsadenie Dánska, útok na Švédsko, porážka Francúzska

7.* Ktoré štyri z uvedených krajín boli neutrálnymi na začiatku druhej svetovej vojny?

Španielsko, Litva, Grécko, Rumunsko, Írsko, Turecko, Bulharsko, Švajčiarsko

8.* V auguste 1941 bolo sformulované prehlásenie, ktoré malo okrem iného aj nižšie uvedené body. Na základe neho vznikla silná protihitlerovská koalícia. Odpovedzte na súvisiace otázky.

- územné zmeny musia byť v súlade so želaním ľudí na dotknutých územiach
- po zničení nacistického Nemecka budú môcť všetky národy bez strachu žiť v mieri

- a) Uveďte, pod akým menom poznáme spomínané prehlásenie.
- b) Vymenujte tri hlavné mocnosti, ktoré sa prihlásili k tomuto prehláseniu.

9.* Priradte časové údaje k uvedeným významným udalostiam druhej svetovej vojny na juhovýchodnom fronte a správne dvojice vypíšte na dolný riadok.

a) útok na Juhosláviu	1) august 1944
b) útok na Krétu	2) apríl 1941
c) protifašistické povstanie v Rumunsku	3) máj 1941

10.* Prezrite si slávne stíhacie lietadlá druhej svetovej vojny a priradte ich ku krajine, kde vznikli.

A

B

C

D

11.* Na fotografii je vojenský památník vo Washingtone, ktorého predlohou bola slávna fotografia z bojov v Tichomorí. Zaujímavosťou je, že je na nej aj jeden vojak slovenského pôvodu - Michael Strank. V nasledujúcom texte nájdite a opravte štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť.

*Pamätník sa viaže k bojom s **Japoncami** o polostrov Imo Jiwa, ku ktorým došlo v mesiacoch február a marec roku 1944. **Američania** pri nich utrpeli straty takmer 7 000 **zabitých** **vojakov**, pričom napokon prehrali.*

12.* Prirad'te časové údaje k uvedeným významným udalostiam druhej svetovej vojny na tichomorskom fronte a správne dvojice vypíšte na dolný riadok.

a) útok na Pearl Harbour	1) jún 1942
b) útok ZSSR v Mandžusku	2) december 1941
c) bitka o Midway	3) marec 1945
d) vyloďenie na Okinawe	4) august 1945

13. Spomedzi uvedených pojmov vyberte dva, ktoré necharakterizujú Veľkú francúzsku revolúciu.

18. storočie, buržoázia, hugenoti, popravy, Bastila, Ľudovít XIV., zrušenie poddanstva

14. Napoleonské vojská bojovali v mnohých bitkách. Uvedené bitky rozdeľte na tie, v ktorých zvíťazili a tie, v ktorých prehrali.

bitka pri Lipsku, bitka pri Waterloo, bitka pri Slavkove

15. V roku 1783 sa skončila vojna Veľkej Británie so silným protivníkom, ktorá znamenala vznik nového štátu a neskoršej mocnosti. O akú vojnu išlo?

16. V 19. storočí sa vývoj ľudstva zrýchlil aj v oblasti kultúry a umelecké smery sa začali meniť už po pár desaťročiach.

- a) Uvedené umelecké smery zorad'te chronologicky, ako po sebe nasledovali od najstaršieho po najmladší - *impresionizmus, empír, realizmus, romantizmus*.
- b) Prečítajte si ukážku z básne a určte, ku ktorému z uvedených umeleckých smerov patrí.

*Dolinou tmavou pokoj si chodí; pokoj smrť je, tma smrti stín:
Príroda spí, nebom sa brodí duch, blahého života syn:
Večerná, smutná hodina zvoní a dieťa hodín v spánok sa kloní,
ale večný nemretia syn z očí smrteľných spanie vyháňa.
a vo večného zorách svitania lieta svätým poľom vidín.*

17. Vysvetlite pojem proletariát.

18. V rokoch 1853 – 56 sa odohrala vojna, ktorá zasiahla výrazne do dejín Európy a viacerých jej štátov. Odpovedzte na nasledujúce otázky.

- a) Pod akým názvom poznáme túto vojnu?
- b) Ktoré dve mocnosti vtedajšej Európy stáli proti sebe ako hlavní protivníci?
- c) Kto z nich v tejto vojne prehral?
- d) Táto vojna priniesla okrem iného aj jednu významnú udalosť, ktorá znamenala pozitívnu zmenu v živote roľníkov v jednej z krajín zapojených do vojny. Uveďte, o ktorú udalosť ide.

19. Dejiny slovenského národného hnutia členia odborníci na tri generácie pomenované podľa ich vedúcich predstaviteľov. Uveďte, ktoré generácie to sú a ktorá pôsobila za čias cisára Jozefa II..

20. Rozdeľte na pravdivé a nepravdivé tvrdenia popisujúce situáciu Slovákov okolo roku 1780.

- a) Slováci mali jeden spoločný jazyk
- b) Slováci nemali jeden spoločný jazyk
- c) Používaný jazyk sa líšil podľa vierovyznania
- d) Evanjelici používali v kostoloch latinčinu a biblickú češtinu
- e) Katolíci používali v kostoloch len ľudový jazyk

21. Ku trom generáciám slovenských vzdelancov priradiť z uvedených pojmov ten správny, ktorý ich charakterizuje.

osvietenstvo, politické ciele, idea slovanskej vzájomnosti

22. V dejinách vývoja spisovného slovenského jazyka sú významné tri roky – 1783, 1787 a 1843. Vysvetlite stručne prečo.

23. Vývoj slovenského národného hnutia významným spôsobom ovplyvnili dve vyššie školy, ktoré sa nachádzali v Bratislave relatívne neďaleko od seba. V jednom prípade išlo o seminár, v druhom o lýceum. Uveďte, ako sa tieto školy nazývali a ktorej cirkvi slúžili.

24. V roku 2015 sme si pripomínali okrúhle výročie narodenia významnej osobnosti slovenských dejín (na upravenej fotografii).

- a) Uveďte jeho meno,
- b) Koľké výročie narodenia sme si pripomínali?
- c) Uveďte miesto narodenia a úmrtia tejto osobnosti

